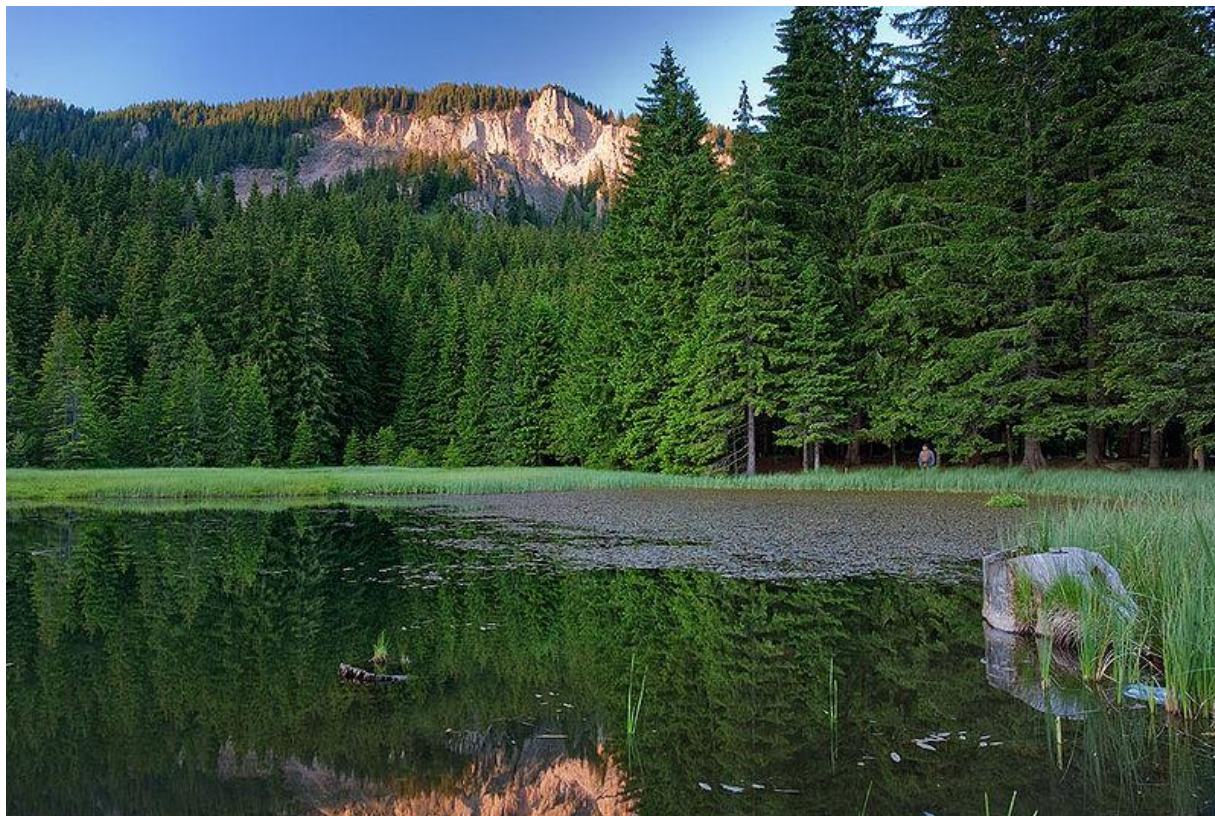

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

О Т Ч Е Т

ЗА ПЕРИОДА АВГУСТ 2009 – ФЕВРУАРИ 2013

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

В средата на 2009 г. Министерството на околната среда и водите беше изправено пред сериозни предизвикателства, като основните бяха:

- ✚ Огромно изоставане в подготовката и строителството на базисна екологична инфраструктура в секторите „Води” и „Отпадъци” спрямо поетите ангажименти от България с Договора за присъединяване към Европейския съюз /изтекъл срок за изграждане на модерни съоръжения за битови отпадъци в средата на 2009 г. и изтичащ през 2010 г. за инфраструктурата в сектор води – за канализации и градски пречиствателни станции за отпадъчни води в големите градове на страната/. Едновременно с това, изоставането е критично и от гледна точка на осигуряване на населението и бизнеса с ежедневни услуги във ВиК сектора поради състоянието на инфраструктурата, която е силно амортизирана, както и крайно недостатъчното ниво на финансиране на сектора през последните 30 години, което изоставя многократно спрямо темповете на разрушаване и нуждите от подновяване и изграждане на нова ВиК мрежа. Изоставането е критично и по отношение осигуряването с услуги по обезвреждането на битовите отпадъци на повече от половината от населението на страната поради изчерпващите се капацитети на съществуващите сметища, повечето от които не отговарят на екологичните стандарт. През предходните 5 години са рекултивирани само три стари депа за отпадъци.
- ✚ Прилагана политика в предходните години за предоставяне на стотици милиони левове на общини от националния бюджет и екологичния фонд - ПУДООС /Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда/ към неприоритетни екологични проекти; заварени задължения по проекти, одобрени от ПУДООС в размер на 248 млн. лева при наличност в ПУДООС през август 2009 г. едва 300 хил. лева.
- ✚ Липса на подготовка и реална работа по картиране на зоните от европейската мрежа НАТУРА 2000, резултатите от което е предпоставка за обявяване на зоните за местообитания със заповеди със съответните режими; неприети планове за управление на редица природни паркове; заварени системни проблеми при одобряване на инвестиционни проекти и планове с пропуски спрямо изискванията на екологичното законодателство, особено в района на Черноморското крайбрежие

- ✚ Основни пропуски в политиката по изменение на климата /липса на национален план за участие в Европейската схема за търговия с емисии на парникови газове, големи пропуски в националната инвентаризация на емисии на парникови газове, липса на Национална схема за международна търговия с емисии на парникови газове, липса на административно звено, отговорно за политиката по изменение на климата и др./

- ✚ Огромно изоставане в усвояването на средства по предприсъединителната европейска програма ИСПА /програма ИСПА е с ресурс почти 1 млрд. лв. по сключени финансови меморандуми с Европейската комисия през 2003 – 2004 г. и с крайна дата на строителство на екологична инфраструктура 2010 г./която беше с усвояване 37% към средата на 2009 г.; нарушения в европейските правила за провеждане на обществени поръчки чрез пряко договаряне със строителите на обектите, за които има финансови наказания на страната за редица големи инвестиционни проекти в размер на 25% от стойността на безвъзмездното европейско финансиране.

- ✚ Липса на подготвени екологични инвестиционни проекти от общините, които са бенефициенти на големи инвестиционни проекти в сектор води и отпадъци по Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.” и голямо изоставане в усвояването на средства по Програмата (ресурс на програмата – 3 520 млн. лв.; към средата на 2009 г., три години от началото на програмата – разплатени 45 млн.лв.; договорени под 20% от ресурса), големи пропуски в администрирането и неработещи системи за финансово управление и контрол на програмата; по настояване на Европейската комисия в началото на юли 2009 г. са спрени проекти на Програмата за водния сектор в размер над 1 милиард лева поради необходимост от пълната им техническа и финансова преработка и концентрация върху най-приоритетните за страната проекти; не беше подготвена и отправена към общините нито една покана за строителство на съоръжения за битови отпадъци; недостатъчен ресурс от оперативната програма за строителство на интегрираните съоръжения за битовите отпадъци на София.

- ✚ Липсват надеждни механизми за контрол на депонираните битови отпадъци, а оттам – и на плащаните от общините на фирмите за събиране, извозване и обезвреждане на отпадъците; общините не са се сдружили за общо управление на отпадъците и нямат стимули за увеличаване на нивото на рециклиране на отпадъците

- ✚ Липса на политика и действия по отношение на замърсяването на въздуха с прахови частици в редица големи градове в страната и със серни окиси в някои

агломерации. Значими проблеми в работата на големи топлоелектрически централи спрямо поетите ангажименти по Договора за присъединяване към Европейския съюз и изискванията на националното законодателство.

- ✚ Сериозни пропуски по транспониране и прилагане на европейското екологично законодателство в почти всички сектори на околната среда – директивата за наводненията, директивата за морска стратегия, рамковата директива за отпадъците, директивите за защитените зони от европейската мрежа НАТУРА 2000 и т.н.

- ✚ Над 20 наказателни процедури от страна на Европейската комисия поради посочените пропуски, с реална заплаха за глоби от десетки до стотици милиони евро по различните казуси.

- ✚ Прилагана политика на мълчалив отказ или продължително, с месеци и години забавяне на преписки на гражданите и бизнеса

ПРОВЕДЕНИ РЕФОРМИ И ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

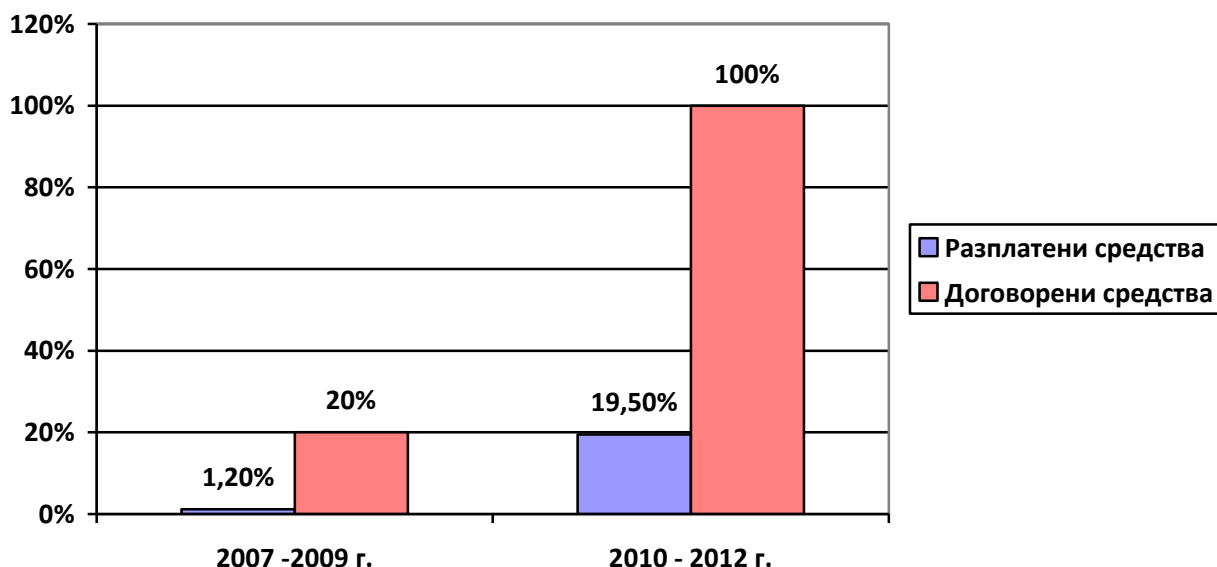
Министерството на околната среда и водите въведе принципите на постоянен диалог с всички партньори в страната и Европейската комисия, контрол и отчет пред обществото, политика на информираност и създаване на конкурентна среда за бизнеса, прозрачни правила и облекчаване на административните процедури за гражданите и бизнеса. За да реши изключително сериозните предизвикателства, още през есента на 2009 г. Министерството стартира и последователно и успешно осъществи редица реформи, които следва да продължат и концентрира усилията върху безспорни национални приоритети, значими не само за околната среда, но и за качеството на живот и здравето на хората.

ПРИОРИТЕТ: ЕФЕКТИВНО И ПРОЗРАЧНО УПРАВЛЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ И ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ ЗА ЕКОЛОГИЧНИ ПРОЕКТИ

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ:

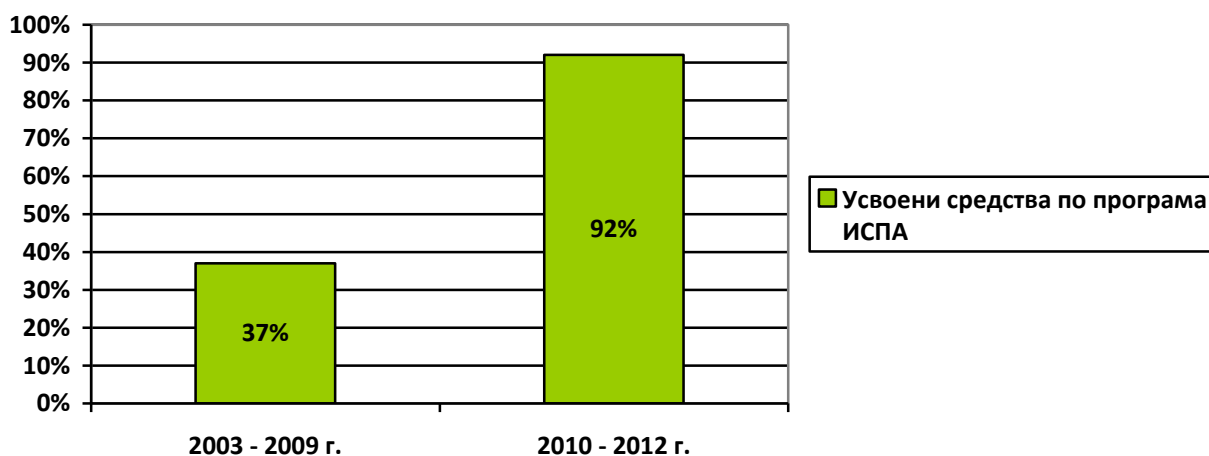
- ✚ Прекратихме практиката за финансиране на неприоритетни проекти, като концентрирахме финансовия ресурс /национален и европейски/ върху приоритетни и аргументирани проекти на общините и институциите – бенефициенти;
- ✚ Реформирахме изцяло подхода за финансиране, системите за финансово управление и контрол на Оперативна програма „Околна среда”, оказваме всекидневна помощ на общините в подготовката и изпълнението на големите инфраструктурни проекти; още през август 2009г. Още през август 2009г. Правителството одобри допълнително финансиране за изграждане на инфраструктурата за битови отпадъци, което беше едно от условията за отправяне на покани към общините да представят своите проекти; многократно ускорихме договарянето и разплащането на средства по Програмата. Към февруари 2013 г. разплатените средства са 652 млн. лв. и договорихме всички средства по програмата. С цел да оптимизираме усвояването на средствата и да намалим риска от загуба на средства поради голямото закъснение в реалното стартиране на програмата през 2007-2009г., приложихме опита в усвояването на средства на старите страни - членки на ЕС чрез осигуряване на качествени проекти, чиято стойност надвишава разполагаемия ресурс и включване на нови мерки в програмата за развитие на устойчив градски транспорт, борба с наводненията и горските пожари и мониторинг на околната среда.

Договорени и разплатени средства по Оперативна програма „Околна среда 2007 - 2013“ (в процент)

През първите месеци от мандата разработихме и приложихме план за преодоляване на натрупаните в годините проблеми по Програма ИСПА с цел рязко ускоряване на строителството на инфраструктурните проекти и постигнахме 92% усвояване на средствата по сключените през 2003 - 2004 г. финансови меморандуми с Европейската комисия. В резултат на предприетите спешни мерки за ускоряване на строителството и установяване на партньорски диалог с Европейската комисия, предотвратихме загуба в размер на десетки милиони левове, които следваше да се възстановят на Европейската комисия поради изтичащия срок на програмата и наложените финансови корекции.

Разплатени средства по финансови меморандуми по програма ИСПА (в процент)

- ✚ Разплатихме поетапно заварените задължения на ПУДООС към общините, съответно строителите и прекратихме всички неприоритетни и неефективни проекти, одобрени за финансиране през май 2009 г. Концентрирахме финансовия ресурс на ПУДООС към приоритетни и аргументирани проекти и дейности, решенията за които за първи път от създаването на ПУДООС през 2003 г. публикуваме на интернет страницата на фонда. В резултат на отговорното управление на ПУДООС през мандата, към края на м. февруари 2013г., когато се проведе последния Управителен съвет на фонда, поетите финансови ангажименти по одобрените проекти са по-малки от наличния финансов ресурс на фонда. Оптимизирахме разходите за издръжка на инсинератора за болнични отпадъци, управляван от ПУДООС, чрез сключване на първия за страната договор за изкупуване на топлинната енергия, получавана от неговата експлоатация. ПУДООС подобри капацитета и разшири обхвата на своята дейност, като се включи в изпълнението на проекти, финансирани от българо-швейцарската програма за сътрудничество, Оперативна програма „Околна среда” и Националната схема за зелени инвестиции.
- ✚ Привлякохме допълнителни средства за екологични проекти в размер на десетки милиони левове чрез реализация на иновативна за страната Национална схема за зелени инвестиции чрез международна схема за търговия с емисии на парникови газове и от Правителството на Швейцария.
- ✚ Спестяваме разходи на националния бюджет в размер на няколко млрд.лв. в резултат на реформа в политиката относно задълженията на малките населени места да изграждат канализационни и пречиствателни съоръжения, няколко стотин милиона лева в резултат на ускоряване усвояването на еврофондовете за околна среда, както и значими суми, в резултат на прекратени 17 наказателни процедури срещу България от страна на Европейската комисия

ПРИОРИТЕТ: ПОДОБРЯВАНЕ СЪСТОЯНИЕТО, УПРАВЛЕНИЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ВОДНИТЕ РЕСУРСИ

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ:

ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВОДНИТЕ БАСЕЙНИ В СТРАНАТА ЧРЕЗ МНОГОКРАТНО УСКОРЕНА ПОДГОТОВКА И ИЗГРАЖДАНЕ НА ПРИОРИТЕТНА ИНФРАСТРУКТУРА,

ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ГОЛЯМА ЧАСТ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО И БИЗНЕСА С БАЗИСНА ЕКОЛОГИЧНА ИНФРАСТРУКТУРА ДО 2050 – 2060 Г.

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА КРИЗИ ВЪВ ВОДОСНАБДЯВАНЕ И ОТВЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЧНИТЕ ВОДИ:

- ✚ Бяха въведени в експлоатация и в изпълнение са нови и разширени и модернизирани пречиствателни станции за отпадъчни води от населени места за 4 602 000 жители.
- ✚ Бяха въведени в експлоатация и в изпълнение са проекти за пречиствателни станции за питейни води, обслужващи над 380 000 жители.
- ✚ Изпълнени и в процес на изпълнение проекти за подмяна или изграждане на нова ВиК мрежа - общо 5050 км: изградена 940 км; в изпълнение – 4 110 км.
- ✚ Намален е рискът от налагане на санкции на страната от европейските институции за десетки до стотици милиони евро поради изтеклите през 2010г. срокове за изграждане на канализация и ПСОВ за големите населени места над 10 хил. екв. жители с краен срок 2010 г.

ПОДОБРЯВАНЕ НА МОРСКАТА ОКОЛНА СРЕДА И УСЛОВИЯТА ЗА ТУРИЗЪМ ПО ЧЕРНОМОРИЕТО

- ✚ Изпълнени и в изпълнение са приоритетни проекти за пречиствателни станции за отпадъчни води на основните курорти по морето: Балчик, Албена, Варна, Златни пясъци, Поморие, Слънчев бряг – Несебър, Бургас, Созопол; за първи път е разработено и прието законодателство за програма от мерки за постигане на добро състояние на морската околна среда.
- ✚ Разработено и прието е европейско законодателство за морска стратегия и са предприети действия по неговото прилагане.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ:

- ✚ Разработено и прието е законодателство за намаляване и предотвратяване на риска от наводнения.
- ✚ Разработен и финансово осигурен е мащабен проект за предотвратяване на риска от наводнения, чийто първи етап - предварителната оценка на риска от наводнения на територията на цялата страна - е осъществен и се изпълняват следващите етапи.
- ✚ Разработено е предложение, одобрено от Народното събрание чрез Стратегията за развитие на водния сектор, и стартира изграждането на Единна национална информационна система за ранно предупреждение за наводнения, базирана на най-модерни технологии. Започна проектирането на системата за пилотен проект за един от речните басейни в страната. Това е изключително важен проект за предотвратяването на рисковете за човешкия живот и здраве и материални щети за цялото население и бизнеса в България.

РАЗРАБОТЕНА И ОДОБРЕНА ОТ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА ДЪЛГОСРОЧНО УПРАВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ НА ВОДНИЯ СЕКТОР В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

Стратегията поставя основите за реформа на водния сектор, чрез редица мерки, основните от които са:

- ✚ Засилване ролята на държавата при управлението, регулацията, координацията и контрола на най-важните водностопански съоръжения /ВиК съоръжения, диги, язовири и т.н./
- ✚ Елиминиране на безстопанствеността и въвеждане на изискване, всяко съоръжение, включително дигите и язовирите, да имат оператор за поддръжка; Осигурихме финансов ресурс, с който МРРБ започна създаването на единен национален регистър на инфраструктурата във водния сектор /ВиК мрежи, язовири, хидротехнически съоръжения, диги и т.н./, което елиминира безстопанствеността и липсата на актуална обективна информация за състоянието на съоръженията
- ✚ Създаване на единен интегриран национален регистър на всички съоръжения във водния сектор – ВиК, хидромелиорации, хидроенергетика, защита от вредното въздействие на водите, финансирането за който се осигури и започна неговото изграждане
- ✚ Повишаване нивото на солидарност между население и бизнес при осигуряване на необходимите финансови ресурси
- ✚ Повишаване информираността на населението и бизнеса за мерките и инвестициите в сектора
- ✚ Доказа се несъстоятелността на тезата, че недостигът на водни ресурси е от основните причини за режими с водоснабдяването

Към Стратегията е разработен и също одобрен от Народното събрание План за действие за следващите 15 години за изграждане нова и подновяване на амортизираната водностопанска инфраструктура.

РЕГУЛИРАНЕ, ОПТИМИЗАЦИЯ И КОНТРОЛ НА СЪСТОЯНИЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ВОДНИТЕ РЕСУРСИ НА СТРАНАТА ЧРЕЗ:

- ✚ Обработени, издадени и контрол за изпълнението на условията на 9 000 разрешителни за използване на водите и разработване и въвеждане на интегрирана информационна система – публичен регистър за тези разрешителни
- ✚ Нови 380 проекта за оползотворяване на минерални води с цел развитие на отдих и туризъм, спортни комплекси, оранжерии и използване в социални заведения, включително чрез предоставяне на 43 общини експлоатацията на находища на минерални води - държавна собственост за развитие на местната икономика
- ✚ Въведени две автоматизирани системи за мониторинг на води - национална автоматизирана система за мониторинг на реките и автоматизирана система за радиологичен мониторинг на води в района на АЕЦ Козлодуй
- ✚ Двукратно намаление на годишно издаваните разрешителни за изземване на баластра от речните корита.

ПРИОРИТЕТ: ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕФЕКТИВНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ ЧРЕЗ РЕФОРМИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА БИТОВИТЕ И СТРОИТЕЛНИТЕ ОТПАДЪЦИ

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ:

РАЗРАБОТЕНА И ОДОБРЕНА ЗАКОНОДАТЕЛНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА ЗА МОДЕРНО УПРАВЛЕНИЕ НА БИТОВИТЕ И СТРОИТЕЛНИТЕ ОТПАДЪЦИ:

Осъществени законодателни промени, в резултат на което бе възможна реална реформа в управление на отпадъците:

- ✚ създадох се регионални сдружения на общините за съвместно управление на битовите отпадъци, което беше задължително условие, за да се финансират с европейски средства регионалните системи за модерно управление на отпадъците
- ✚ стимулират се общините да подготвят и да започнат реализацията на инвестиционните проекти за интегрирани системи за екологосъобразно управление на битовите отпадъци;

- ✚ регламентираха се изисквания за подобряване дейността и контрола върху дейността на организациите, които осъществяват дейности за оползотворяване и рециклиране на битовите отпадъци
- ✚ за първи път се поставиха конкретни изисквания за поетапно достигане до 2020 г. рециклиране на минимум 50% от рециклируемите битови отпадъци и оползотворяване на голяма част от градинските и други биоразградими отпадъци
- ✚ за първи път се въведоха изисквания за оползотворяване на строителни отпадъци, които поетапно през 2020 г. да достигнат 75% от образуваните
- ✚ въведоха се изключително рестриктивни мерки за намаляване кражбите на черни и цветни метали, които ощетяваха обществото с десетки милиони левове годишно

Разработен за първи път и одобрен е Национален стратегически план за поетапно увеличаване оползотворяването на биоразградимите отпадъци

Разработен за първи път и одобрен е Национален стратегически план за управление и оползотворяване на строителните отпадъци и нормативна уредба относно строителните отпадъци

Започна разработването и обществените консултации за първи път на Национален план за намаляване и предотвратяване на образуването на отпадъци.

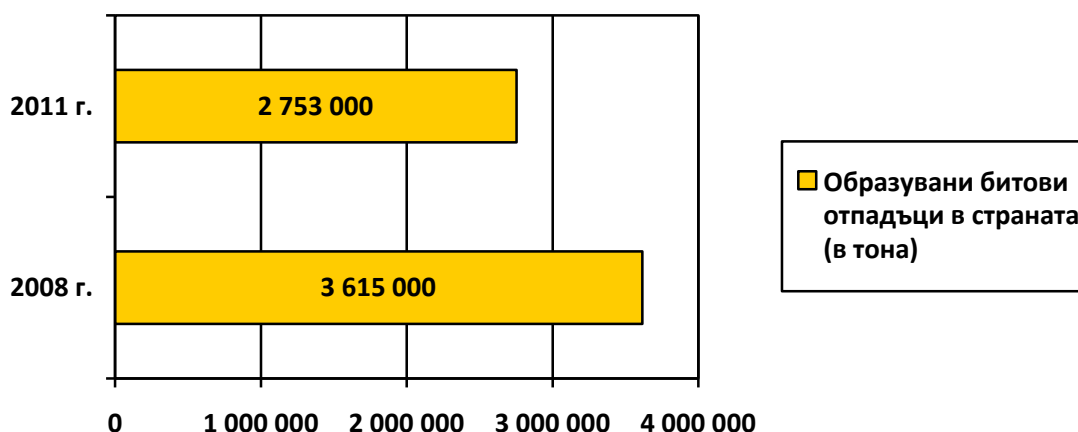
ОПАЗВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕФЕКТИВНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ ЧРЕЗ МНОГОКРАТНО УСКОРЕНА ПОДГОТОВКА И ОСЪЩЕСТВЕНИ ИНВЕСТИЦИИ ЗА ПРИОРИТЕТНА ИНФРАСТРУКТУРА И ДЕЙНОСТИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ, РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ:

- ✚ За над 5 млн. граждани на България осигуряваме инфраструктура до 2025 – 2040 година чрез изпълнени, подготвени и в изпълнение проекти за изграждане на съоръжения за оползотворяване на биоразградими и рециклируеми отпадъци и на модерни депа. Особено значим е проектът за управление на битовите отпадъци на София чрез изграждане на модерни съоръжения, които решават управлението на отпадъците на Столицата най-малко до 2040 г.

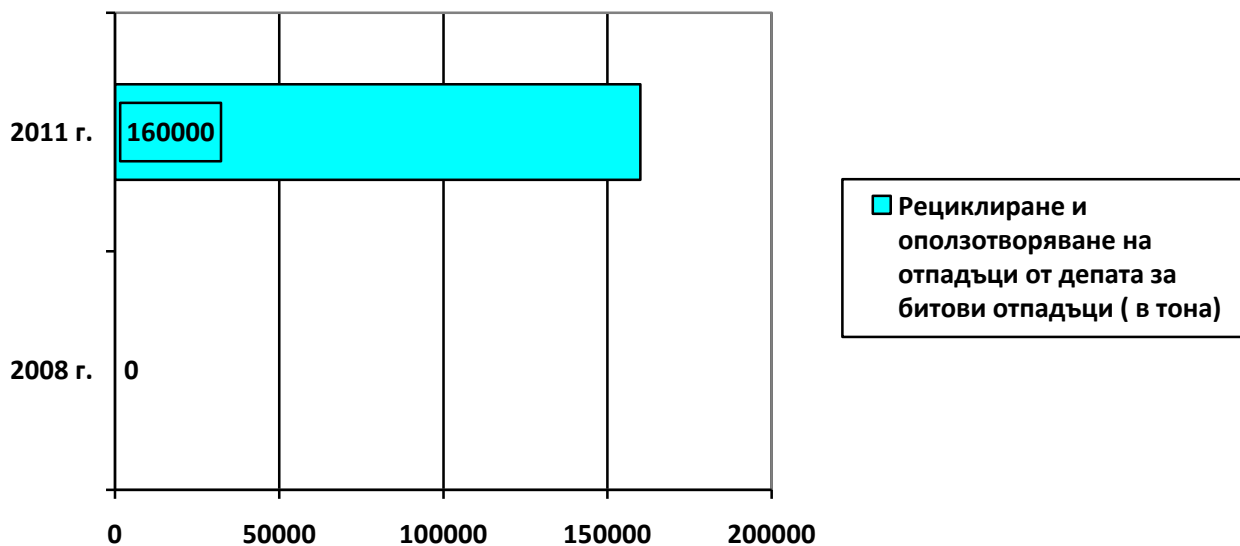
- ✚ Приключени и в изпълнение са проекти от мащабната национална програма, която стартирахме още през 2010 г., за закриване и рекултивация на 78 стари общински депа за битови отпадъци. В резултат на изпълнението на проектите се възстановява нарушената околна среда на площ над 3200 декара, премахва се опасността от самозапалване на сметищата и рисковете за хората и околната среда.
- ✚ Намалява се рискът за околната среда чрез осигурено външно финансиране и изпълнение на мащабен проект на територията на страната за обезвреждане на опасни отпадъци - стари пестициди, натрупани през последните 10 години.
- ✚ Минимизиран е рискът от налагане на санкции на страната от европейските институции в размер на стотици милиони евро поради изтекли срокове за преустановяване експлоатацията на депата, които не отговарят на изискванията, срокът за което за България изтече в средата на 2009 г.

РЕАЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПОЛИТИКА ЗА НАМАЛЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ И НАРАСТВАНЕ КОЛИЧЕСТВОТО НА ОПОЛЗОТВОРЕНИТЕ И РЕЦИКЛИРАНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

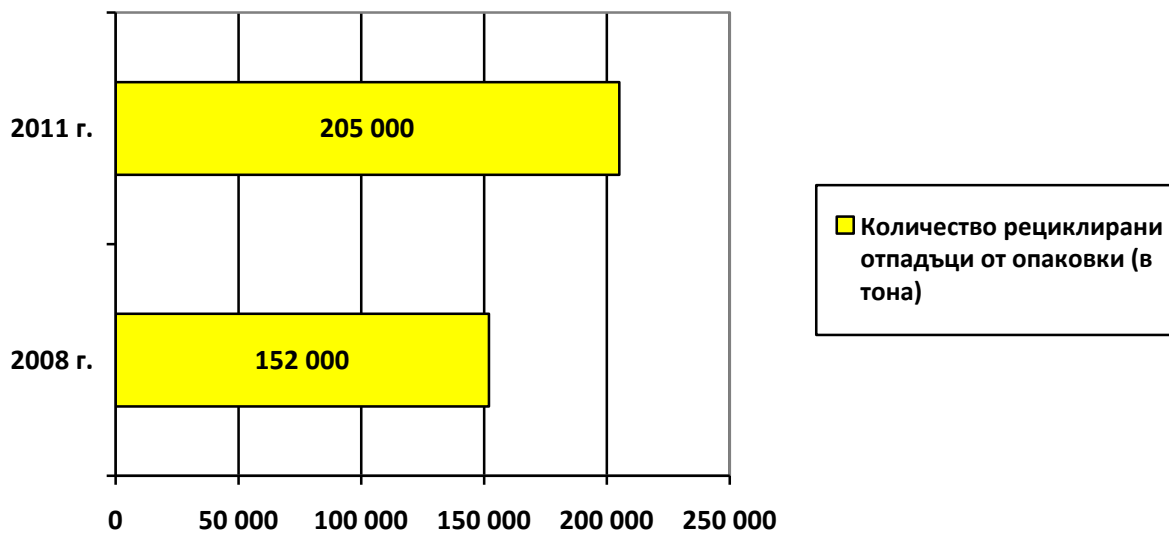
- ✚ Рязко намаля количеството на образуваните битови отпадъци в страната – с 862 000 тона само за 3 години/през 2008 г. - 3 615 000 тона; през 2011 г. - 2 753 000 тона/

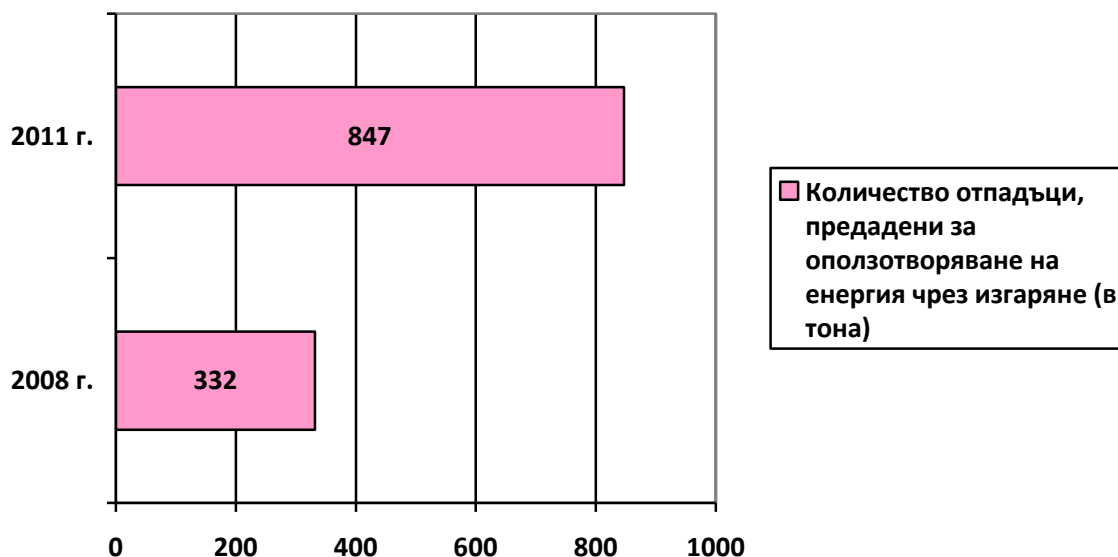
- ✚ Рязко се увеличиха рециклираните и оползотворените отпадъци от депата за битови отпадъци /през 2008 г. – 0 тона; през 2011 г. – 160 000 тона/ диаграма и процент.

- Значително се увеличи количеството на рециклираните масоворазпространени отпадъци, особено на отпадъците от опаковки, основно в резултат на въведения контрол от страна на министерството върху организациите за оползотворяване на отпадъци от опаковки /през 2008 г. – 152 000 тона; през 2011 г. – 205 000 тона.

- Почти три пъти се увеличи количеството на отпадъците, предадени за оползотворяване на енергията чрез изгаряне /през 2008 г. – 332 тона; през 2011 г. – 847 тона.

- ✚ Системите за организирано събиране на населените места обхващат почти цялото население на страната и от 94% обхванати жители през 2008 г. достига 99% през 2011 г.
- ✚ За първи път се въведоха целенасочени национални мерки за предотвратяване образуването на отпадъци – реално се предотврати изхвърлянето в околната среда на стотици милиони найлонови торби.

ПРИОРИТЕТ: ОПАЗВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ПРИРОДАТА И БИОРАЗНООБРАЗИЕТО

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ:

ОПАЗВАНЕ, РАЗШИРЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА ОТ ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ НАТУРА И ОПАЗВАНЕ НА ДИВИТЕ РАСТИТЕЛНИ И ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ

- ✚ Защитените зони от сухоземната част от европейската мрежа НАТУРА 2000 се увеличиха с над 250 000 ха чрез обявяване на 7 нови и разширяване на 28 съществуващи зони и се увеличи с над 180 000ха покритието на морската част от мрежата НАТУРА 2000 в акваторията на Черно море

- ✚ След широки обществени консултации издадохме заповеди за 26 защитени зони за дивите птици и се финализира документацията за 35 защитени зони за природните местообитания, с които се забраняват и/или ограничават редица дейности с цел запазване на местообитанията на видове от флората и фауната
- ✚ Обявихме нови 41 защитени територии; одобриха се 10 и в процес на разработване са 43 плана за управление на защитени територии. Изпълняваме 13 плана за опазване и възстановяване на застрашени животни и растения и в процес на разработване са планове за опазване на още 54 редки и застрашени видове. Плановете за управление са един от най-важните инструменти за опазване на местообитанията и редките и застрашените видове растения и животни.
- ✚ Още в началото на мандата предприехме решителни мерки и забранихме строителството в редица крайбрежни защитени зони като: „Камчийски пясъци” /най-голямата напълно девствена 10-километрова плажна ивица с пясъчни дюни, чиято територията е била урбанизирана до края на 2008 г. и са били одобрени инвестиционни проекти за изграждане на големи курортни комплекси/; защитена зона „Калиакра”; всички територии извън разрешените по действащия и преминал оценка на въздействие върху околната среда ТУП в защитените зони „Емине” и др.
- ✚ Започнахме реален контрол за генетично модифицирани организми в контролирани условия и в околната среда чрез лабораторията, която въведохме в експлоатация в Изпълнителната агенция по околна среда, която лаборатория стана член на Европейската мрежа за ГМО лаборатории.
- ✚ С цел опазване и възстановяване на водните екосистеми въведохме още в началото на 2010г. със закон забрана за строителство на ВЕЦ: в зони за защита, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, при каскадно изграждане на деривационен и руслов тип ВЕЦ, което има силно негативно влияние на водните екосистеми. Въведохме и силни ограничения за изземване на баластра от речните корита.
- ✚ Осъществи се активно участие в международната политика по Конвенцията за опазване на световно защитени видове растения и животни чрез процедури за 770 международни разрешителни, контрол и регистрация на 1200 екземпляра от дивата фауна

- ✚ Направихме промени в Закона за биологичното разнообразие с цел привеждането му в съответствие с европейските директиви

ОСИГУРЯВАНЕ НА ПЪЛНА, ОБЕКТИВНА И НАВРЕМЕННА ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАСЕЛЕНИЕТО, НПО, ИНСТИТУЦИИТЕ И БИЗНЕСА ОТНОСНО ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ

- ✚ Стартирахме и е в последна фаза преди приключване най-мощният природозащитен проект в България - теренни проучвания на територията на цялата страна на зоните Натура 2000. Като резултат се изготвят карти и се определя действителното природозащитно състояние на 87 типа природни местообитания и 119 вида, както и миграционните трасета на 40 вида редки птици. Проектът се осъществява от голям екип от експерти - висококвалифицирани биолози и еколози, представители на българската научна и природозащитна общност, като се използва и чуждестранен опит
- ✚ Стартирахме и е в напреднала фаза на изпълнение най-значимият проект за достъп до интернет базирани данни - единна национална информационна система за нуждите на опазването на защитените зони, която обединява пространствени и непространствени данни от различни източници и осигурява лесен достъп до тях през интернет. Това осигурява достъпа до информация на всички заинтересувани страни /граждани, НПО, инвеститори, земеделци, институции и т.н./, което гарантира прозрачност и обективност при провеждането на административните процедури за оценка на въздействието на планове и инвестиционни проекти върху защитените зони.

ПОДОБРЯВАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА В ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕКОТУРИЗЪМ И СВЪРЗАНИТЕ С ТОВА УСЛУГИ В НАСЕЛЕНИ МЕСТА, БЛИЗКИ ДО ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ

- ✚ Новоизградени и реконструирани са 34 км екопътеки, 15 мостови съоръжения, туристически маркировки, стандартизиране и обновяване на указателни и информационни табели във всички национални и природни паркове и редица резервати
- ✚ В изпълнение са многобройни проекти за информиране на посетителите и образователни проекти за деца, ученици и възрастни относно защитените територии, зони и видове

ПРИОРИТЕТ: АКТИВНА ПОЛИТИКА ПО ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА И ОПАЗВАНЕ НА ВЪЗДУХА

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ:

ЗНАЧИМИ ПОЛЗИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА, ОБЩЕСТВОТО И ИКОНОМИКАТА И ИЗПЪЛНЕНИ АНГАЖИМЕНТИ КЪМ ЕВРОПЕЙСКИТЕ И МЕЖДУНАРОДНИТЕ ИНСТИТУЦИИ В ОБЛАСТТА НА ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

- ✚ Осъществени са инвентаризации на емисиите на парникови газове в съответствие с европейските и международните правила чрез разработена и одобрена нормативна уредба и прилагането ѝ, в резултат на което са възстановени доверието към България и акредитацията на страната за участие в международната и европейската търговия с емисии на парникови газове

- ✚ Осъществена е за първи път в България схема за зелени инвестиции чрез законодателна инициатива, осъществена е международна търговия с емисии и като резултат – изпълнени и в изпълнение в страната са 69 проекта за енергийна ефективност на обществени сгради (училища, детски градини, университети и др.) с помощта на приходи по сделките, реално са намалени емисиите на парникови газове с над 10,5 млн. тона и са спестени значителни средства за топло- и електроенергия от съответните институции – 4,4 млн. лв. годишно

- ✚ Разработен и одобрен пред Европейската комисия е Националният план за участие на България в Европейската схема за търговия с емисии 2008 – 2012 г., което подпомогна много български предприятия в условията на световна икономическа криза

- ✚ България е една от първите страни – членки на ЕС, изпълнила всички условия за участие в ранните търгове от Европейската схема за търговия с емисии за периода 2013 – 2020 г., в резултат на което реализира значими приходи (53 млн.лв.) още в края на 2012 г. Тези приходи ще се използват за екологични и други проекти и дейности

- ✚ Устойчиво дългосрочно регулиране на обществените отношения чрез: разработен нов Закон за ограничаване на изменението на климата; Национален план за действие по климата – 2013 – 2020 г; стартирал процес на разработване на Национална стратегия за адаптация към изменението на климата

- ✚ Подновена е дейността по проекти „Съвместно изпълнение” по Протокола от Киото, което подпомага финансово реализацията на екологични проекти, в т.ч. проекти за газификация на 22 общини /Перник, Бургас, Враца, Дупница, Благоевград и др./

ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА

- ✚ Подобрено е качеството на атмосферния въздух в редица градове чрез изградени сероочистващи инсталации и осъществени други технически мерки и осигуряване спазването на нормите за допустими емисии на вредни вещества от големи ТЕЦ, десетилетия замърсяващи въздуха - топлоелектрическите централи в Гълъбово, Перник, Димитровград, Свищов, Сливен и др.
- ✚ Прекратено е десетилетното замърсяване с оловни аерозоли на град Кърджали чрез затваряне на оловното производство, което намали и замърсяването със серен диоксид в рамките на нормите
- ✚ Оказахме значителна методическа помощ на общините, които осъществиха анализи и разработиха програми, одобрени от общинските съвети на 28 града, за намаляване дългогодишното замърсяване на въздуха с фини прахови частици. Общините с различни темпове изпълняват мерките от програмите, като със значим принос са проектите за развитие на устойчив градски транспорт, газификация, мерките, въведени в големите ТЕЦ и др. Като мярка за решаване на проблема направихме анализи и подготвихме нормативни изисквания към твърдите горива, използвани от домакинствата за отопление, тъй като битовото горене на нискокачествени въглища е един от основните източници на замърсяване с прахови частици през зимния период
- ✚ Разработен е Преходен национален план (ПНП) за големите горивни инсталации, представен за одобрение от Европейската комисия. Целта е да се намалят общите нива на емисиите на включените в този план инсталации в резултат на поэтапното им привеждане в съответствие с изискванията на новата Директива за индустриалните емисии.
- ✚ Подпомогнахме Община Стара Загора за анализ, разработване и привеждане в действие при необходимост на план за действие с конкретни мерки за предотвратяване и намаляване на инцидентните замърсявания на гр.Стара Загора с азотни окиси, като в допълнение финансирахме и въведохме в действие система за ранно предупреждение при неблагоприятни метеорологични условия

- ✚ Приети са изменения на два основни протокола – Гьотеборгския протокол и Протокола за тежките метали. По време на преговорите по Гьотеборгския протокол министерството успя да отстои стойности, които са достатъчно амбициозни от гледна точка намаляване на емисиите на вредни вещества, но същевременно инвестициите за постигането им са съобразени с икономическите възможности на страната.
- ✚ Въведохме единен подход, при който качеството на всички измервания на нивата на атмосферните замърсители се осигурява и контролира с еднакви европейски процедури, методи и средства за калибриране и изпитване.
- ✚ Осигурихме достъп на общините в реално време до данните от автоматичните измервателни станции за качество на въздуха, разположени на техните територии с цел предприемане на съответни мерки при необходимост.

ПРИОРИТЕТ: ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ЗАМЪРСЯВАНЕТО И УВРЕЖДАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И КОНТРОЛ ЗА СПАЗВАНЕТО НА ИЗИСКВАНИЯТА

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ:

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ЗАМЪРСЯВАНЕТО И РИСКА ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА ЧРЕЗ ПРЕВАНТИВЕН ПОДХОД

Най-добрият начин за постигане на устойчиво развитие и опазване на околната среда и биоразнообразието е чрез прилагане на превантивен подход - да не се допуска осъществяването на планове, проекти и дейности, които имат значимо влияние върху околната среда, и чрез разрешения за осъществяването им да се поставят условия, изпълнението на които минимизира рисковете за околната среда и човешкото здраве. Прилагането на този подход постигнахме чрез:

- ✚ Проведени са над 13 800 процедури по нормативната уредба за оценка на въздействието върху околната среда , екологична оценка и оценка за съвместимост със зоните НАТУРА 2000
- ✚ Проведени са 275 процедури по издаване на комплексни разрешителни на големи обекти

- ✚ Осъществен е ефективен контрол върху вноса, износа, производството и разпространението на опасни химични вещества и предотвратяване на аварии - обработени са 190 уведомления за износ на опасни химикали към държави извън ЕС. Проведени са 77 процедури за разрешителни за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества

- ✚ Въведен е конкретен и единен механизъм за изпълнение на контролните функции на Регионалните инспекции по околна среда и води /РИОСВ/ и басейновите дирекции. Създадени са правила и процедури за равнопоставеност при прилагане на контрола върху стопанските субекти. Извърши се пълно унифициране съгласно законодателството на прилаганите методи за изпитване и процедури за осигуряване на качество на лабораториите на Изпълнителната агенция по околна среда към министерството /ИАОС/ и през 2011 г. е получен сертификат за единна акредитация с един централен и 14 регионални офиса.

- ✚ Проведени са 4 670 процедури по издаване на разрешения и регистрацията по Закона за управление на отпадъците

- ✚ Изготвени са 76 екотоксикологични оценки на продукти за растителна защита и активни вещества и 1 078 становища за оценка на риска за околната среда за биоцидни продукти.

ОСЪЩЕСТВЕН СТРИКТЕН КОНТРОЛ ЗА СПАЗВАНЕ НА НОРМАТИВНО ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ

16-те регионални инспекции по околната среда и водите /РИОСВ/, 4-те дирекции за басейново управление на водите /БД/ и 3-те дирекции на национални паркове извършиха над 112 000 проверки за спазване на екологичното законодателство и наложиха санкции и глоби в размер над 12 млн. лева.

Подобряването на контролната дейност на регионалните структури на МОСВ беше основен приоритет през изминалия период. Бяха разработени и въведени единни правила за контрол чрез методически указания от министерството към регионалните звена с цел да се подобри ефективността на контролната дейност и да се преустанови практиката избирателно да се осъществява контрол.

- ✚ От РИОСВ са извършени 74 060 броя проверки. Прекъсната е практиката на неправомерно удължаване на сроковете на давани предписания и работа на

инсталациите, без да са изпълнили ангажиментите за привеждане в съответствие с изискванията на екологичното законодателство. На интернет страниците на РИОСВ за първи път се представят всички обекти, подлежащи на контрол и отчети за контролната дейност.

- ✚ Постъпилите суми по наложените глоби са в размер на повече от 3.6 млн. лв, а постъпленията от санкциите за наднормено замърсяване са в размер на повече от 6.7 млн лв., като 80 % от тази сума е преведена на общините, на чиято територия се намира обектът-замърсител
- ✚ Издадени са общо 151 броя заповеди за спиране на незаконно извършвани дейности. В резултат на засиления контрол и приложените принудителни административни мерки, голяма част от фирмите вече са предприели необходимите действия по издаване на съответните разрешителни и привеждане в съответствие с екологичното законодателство
- ✚ Басейновите дирекции са извършили над 35 000 проверки, като за констатирани нарушения на законодателството в областта на водите са издадени наказателни постановления на обща стойност над 996 000 лв.
- ✚ Засилен е контролът от трите дирекции на национални паркове върху дейностите, осъществявани в защитени територии, ползването на природни ресурси - лечебни растения, плодове и гъби и др. За периода юли 2009 – юли 2012 г. от 3-те дирекции на национални паркове са извършени 3 540 проверки, като за констатирани нарушения са съставени 487 акта и са издадени 428 наказателни постановления.
- ✚ Значително е подобрена контролната дейност на МОСВ и чрез координирани и общи действия по извършване на съвместни проверки с други компетентни институции и предприемане на съответните мерки при установени нарушения:
 - за проводимостта на речните корита, изпълнение на условията на издадените разрешителни за изземване на наносни отложения в речните корита, както и на потенциално опасни водни обекти, хидротехнически съоръжения и съоръжения от техническата инфраструктура с цел защита от вредното въздействие на водите - с МИЕТ, МРРБ и МВР
 - за спазване на изискванията за изпускане на отпадъчни води за обектите от Черноморското крайбрежие - с МЗ

- за спазване на екологичното законодателство на комплексните и значими язовири в страната – с МРРБ
 - за спазване на екологичното законодателство на фирми, осъществяващи търговска дейност с черни и цветни метали и леярни – с МВР
- ✚ На обявения “Зелен телефон” в Министерството на околната среда и водите и РИОСВ за приемане на сигнали за замърсяване на околната среда и по електронна поща са приети, анализирани и са предприети необходимите действия по 6 842 броя сигнали, като се въведе практиката резултатите от всички извършени проверки и предприети мерки да се публикуват ежемесечно на интернет страниците на МОСВ и на съответната РИОСВ. Въведена е практиката жалбоподателите да се уведомяват и канят за присъствие на проверките.

✚ **ПРИОРИТЕТ: РАЗШИРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА НА ГРАЖДАНИТЕ, НПО И БИЗНЕСА ДО ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА И ПОВИШАВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО СЪЗНАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ**

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ:

- ✚ С приоритет се развиха електронните средства за достъп до информация. През 2012 г. е създаден нов сайт на МОСВ с цел предоставяне на обществеността на систематизирана, добре структурирана, изчерпателна, актуална и лесно достъпна информация за околната среда. Развиват се публичните бази данни и регистри с информация за околната среда (от МОСВ и поделенията се поддържат над 240 бази данни и публични регистри) и се актуализира Националният електронен каталог на източниците на екологична информация. Постоянно се регистрира повишаване на посещаемостта на страниците на МОСВ, ИАОС, РИОСВ, на басейновите дирекции и националните паркове. Създадена е практика проектите на документи и нормативни актове да се публикуват на интернет страницата на МОСВ и на неговите териториални поделения, както и на портала на Министерския съвет за обществени консултации за коментари и предложения на обществеността.
- ✚ Въведохме практиката пълните текстове на решенията за оценка на въздействието върху околната среда, екологична оценка и оценка за съвместимост със зоните НАТУРА 2000 да се поставят на интернет страниците на министерството и на регионалните органи, което създаде пълна прозрачност за вземаните решения и условията, поставяни на възложителите на проекти, планове и дейности
- ✚ С цел предоставяне на директен достъп на обществеността до целенасочена, подходяща и достоверна информация за околната среда са въведени 5 нови публични регистри за лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на

които се образуват масово разпространени отпадъци (електрическо и електронно оборудване, батерии и акумулатори, полимерни торбички, гуми, масла)

- ✚ Възстановен е традиционният конкурс за финансиране на екологични проекти на общини, кметства, неправителствени организации, училища и детски градини в рамките на Национална кампания „За чиста околна среда”. Реализираха се 1 149 проекта, които привлякоха гражданите с доброволен труд да направят по-добра околната среда в населените места, а в детски градини и училища се изпълниха проекти за подобряване на екологичното възпитание на децата
- ✚ За първи път Министерството привлече утвърдени съвременни български писатели, които чрез авторски произведения изразиха отношението си към екологичната тематика, за да привлекат вниманието на българската общественост чрез издаване на три тома „Зелени разкази”
- ✚ В рамките на кампанията „Обичам природата – и аз участвам” се реализираха поредица от конкурси за деца и юноши на възраст от 7 до 18 години за рисунка, разказ и предмет, изработен от рециклирани материали, както и конкурс за иновативни младежки идеи (във формат: видео, текст, презентация, фотография)
- ✚ Проведе се и се утвърди кампания „Зелена идея”, чиято основна цел е да провокира и събере на едно място интересни идеи за опазването на околната среда и да насочи вниманието към уникалните места в българската природа. За периода юли-октомври 2012 г. участие взеха над 4 500 души.
- ✚ В рамките на Национална кампания „Зелена България” през последните две години се връчват благодарствени призове за най-зелен бизнес, най-активна община с проекти, най-зелен град. Връчени са 16 приза на различни фирми в три категории: голям, среден и малък бизнес, както и 4 специални награди.
- ✚ Одобрена се и се изпълняват от дирекциите на националните и природните паркове голям брой дейности за информиране и подобряване на познанията на деца, ученици, студенти и като цяло на гражданите в областта на опазване на биоразнообразието

ПРИОРИТЕТ: ОПТИМИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ:

- ✚ Укрепен е капацитетът за управление на мащабни екологични проекти, в т. ч. на големи за българските стандарти инфраструктурни обекти с дългосрочна експлоатация. Подобрени чрез обучения от страна на министерството са уменията на бенефициентите за изпълнение и управление на такъв тип проекти. В рамките на над 170 обучения са обучени над 890 представители на бенефициенти.
- ✚ Разработи се и се прие Стратегия за електронно управление в сектор опазване на околната среда на Република България 2012-2015 г. и Пътната карта за прилагането ѝ. Целта е да осигури по-качествени и достъпни услуги за гражданите и бизнеса, да подобри ефикасността и ефективността на администрацията, да създаде нови възможности за участие на гражданското общество в управлението на околната среда, да подобри ефективността на политиките в тази сфера. Вече се въведе електронният обмен на информация и документи с всички министерства, включени в системата за електронен обмен на данни. До края на март 2013 г. предстои въвеждане на системата и за регионалните структури на МОСВ. Въведоха се нови електронни публични регистри за лесен достъп на потребителите и в процес на разработка са няколко нови
- ✚ Отменени, прецизирани или облекчени са 16 лицензионни, разрешителни, регистрационни, съгласувателни и уведомителни режима
- ✚ С цел доближаване на услугата до потребителя са децентрализирани почти всички услуги, т.е. прехвърлени са правомощия на министъра на околната среда и водите върху изпълнителния директор на ИАОС, директорите на РИОСВ и на БД на почти всички процедури по разрешителни, регистрационни, съгласувателни и уведомителни режими
- ✚ Осигурена е нормативна база за съвместно произнасяне на органите по околна среда и здраве чрез единна процедура по Оценка на въздействието върху околната среда
- ✚ В началото на мандата се осъществиха спешни мерки за обработване в министерството на над 900 бр. преписки и документи с мълчалив отказ от предходния мандат, свързани с разрешителни режими в секторите води, подземни богатства и отпадък.